

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger 2022

Virksomhet	Johan Kjellmark AS
Utfylt av	
Dato	
Rapporteringsperiode	1.7.2022 – 31.12.2022

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter¹ og anstendige arbeidsforhold (Åpenhetsloven) trådte i kraft 1.juli 2022. Johan Kjellmark AS (heretter Kjellmark) er omfattet av lovens virkeområde. Formålet med loven er å sikre rettferdige lønninger, trygge arbeidsforhold, hvile, fritid, fridager og HMS på arbeidsplassen.

Åpenhetsloven § 4 pålegger Kjellmark å utføre aktsomhetsvurderinger med formål om å identifisere faktiske og mulige negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, ref § 4. Etter lovens § 5 skal resultatene fra aktsomhetsvurderingene offentliggjøres gjennom en årlig redegjørelse.

Dette dokumentet inneholder en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene Kjellmark har utført og en orientering om det planlagte arbeidet i 2023. Formålet med redegjørelsen er å gi allmenheten innsikt i nøkkelfunnene fra aktsomhetsvurderingene, og hvordan vi skal jobbe med å iverksette tiltak fremover.

Redegjørelsen er strukturert i tre hovedpunkter sortert etter kravene i lovens paragraf 5.

1. Åpenhetsloven § 5a: Generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

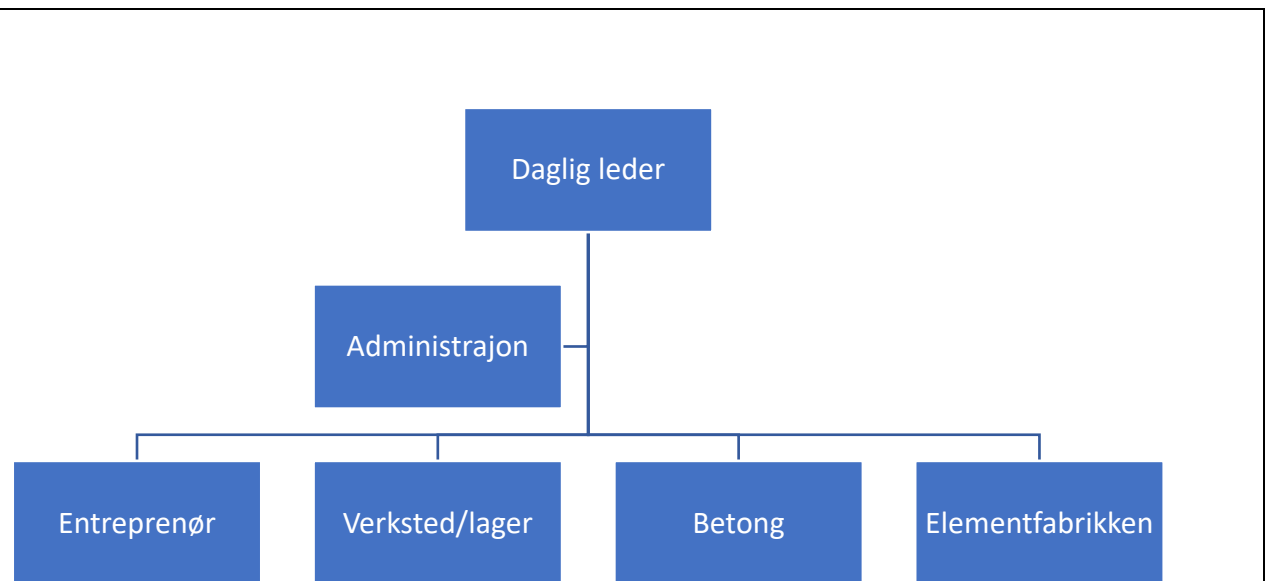
Organisering

Kjellmark er organisert som et aksjeselskap med forretningsadresse i Sundveien 100, 7374 Røros, og har følgende organisasjonsstruktur:

¹ Menneskerettigheter er de rettigheter og friheter ethvert menneske har i kraft av å være menneske. Disse rettighetene er uavhengig av for eksempel kjønn, klasse eller etnisitet (kilde: Store norske leksikon).

Virksomheten kan påvirke alle menneskerettighetene – ikke bare arbeidsrettigheter.

Folk kan bli negativt påvirket på en rekke måter, og dere bør være spesielt oppmerksomme på personer og grupper som har økt risiko for sårbarhet eller marginalisering. Konkrete eksempler på risiko: overdreven bruk av overtid, lave lønninger som ikke dekker grunnleggende menneskelige behov, forurensning eller ulykker, diskriminering, tvangsarbeid, brudd på rett til privatliv

Kjellmark er del av det organiserte arbeidslivet og er tilsluttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), Byggenæringens Landsforening (BNL) og Entreprenørforeningen – Bygg og Anlegg (EBA)

Driftsområde

Kjellmark bedriver entreprenørvirksomhet innen bygg og anlegg, betong- og elementproduksjon i Midt- Norge. Driften omfatter ikke egenimport av produkter.

Rutiner/ retningslinjer

Arbeidet med åpenhetsloven er koordinert på bransjenivå og vi bruker BNLs felles løsninger og maler i vårt arbeid, se BNLs hjemmeside om åpenhetsloven. Våre rutiner og retningslinjer er forankret hos daglig leder og styret.

Rutine for oppfyllelse av plikter etter åpenhetsloven for Kjellmark omfatter fordeling av ansvar, kartlegging og vurdering av negativ påvirkning/skade ut fra egen virksomhet, leverandørkjeder og forretningsforbindelser, samarbeid om gjenoppretting og erstatning der det er påkrevd, stansing/forebygging av negativ påvirkning/skade, overvåking av gjennomføring og resultater, samt kommunisering av hvordan påvirkningen er håndtert og behandling av informasjonskrav.

Det er i 2023 planlagt å endre våre kontrakter slik at det stilles krav knyttet til åpenhetsloven gjennom spesielle kontraktsbestemmelser. Bestemmelsene skal sikre tilgang til våre underleverandørers aktsomhetsvurderinger der de er omfattet av åpenhetsloven, og informasjon om underleverandørers varekjøp og leverandørkjeder der de ikke er omfattet av loven. Kontraktsbestemmelsene våre inkluderer for øvrig krav til lønns- og arbeidsvilkår og internkontroll, sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) for arbeid som skjer i Norge.

2. Åpenhetsloven § 5b: Opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger

Beskrivelse:

Vår tilnærming til denne paragrafen er å foreta en overordnet analyse av både egen virksomhet, leverandørkjede og forretningspartnere. Målet med kartleggingen er å identifisere hvilke områder som utgjør høyest risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Intern vurdering av egen virksomhet

Kjellmark har i forbindelse med forarbeidet til aktsomhetsvurderingene foretatt en overordnet analyse av egen virksomhet, og identifisert områder som utgjør risiko for negativ påvirkning på anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter. I vurderingen er anstendige arbeidsforhold avgrenset til områdene er lønn, arbeidstid, HMS og trakassering. Som vist i pkt 1 har Kjellmark fire produksjonsenheter og én administrasjonsenhet, og analysen har sett på stillinger og organisasjonsenhetene under ett, og kartlagt risiko i et overordnet risikobilde. Ut fra virksomhetens egenart viser den interne risikovurderingen at det er lav risiko på samtlige områder, og videre negativ påvirkning på anstendige arbeidsforhold i Kjellmark.

Kjellmark hadde ikke ved utgangen av 2022 konstatert faktiske negative konsekvenser eller vesentlig risiko for negative konsekvenser (§ 5 b), og følgelig ikke iverksatt eller planlagt å iverksette tiltak eller oppnådd resultater av slike (§ 5 c nedenfor). Arbeidet med kartlegging av leverandørkjeder og aktsomhetsvurderinger er derimot igangsatt for 2023.

Aktsomhetsvurderingene er basert på en risikobasert tilnærming og prinsippet om forholdsmessighet.

Ulik former for risiko

I arbeidet med aktsomhetsvurderinger ser vi på risiko som knyttes til bransjer, geografisk område, virksomheter og produkter, og ser på risikonivået i hele leverandørkjeden.

- Bransjerisiko er risiko som er utbredt innenfor en bransje globalt på grunn av bransjens egenskaper, aktiviteter, produkter og produksjonsprosesser.
- Geografisk risiko handler om forhold i et bestemt land eller område. Geografiske risikofaktorer er ofte knyttet til regelverk, styring, sosioøkonomisk og politisk kontekst.
- Risiko på virksomhetsnivå er risiko knyttet til en bestemt virksomhet. Det kan for eksempel være svak styring, dårlig historikk når det gjelder menneskerettigheter eller arbeidstakerrettigheter, eller manglende kultur rundt ansvarlig næringsliv.
- Produktrisiko er risiko knyttet utvikling, produksjon og bruk av bestemte produkter. Som er del av informasjonsgrunnlaget til risikovurderingene benytter Kjellmark DFØs (Direktoratet for Økonomistyring) høyrisiko- produktliste (<https://anskaffelser.no/berekraftige-anskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten>). Listen omfatter produktkategorier der det foreligger høy risiko for brudd på menneskerettigheter. Når Kjellmark vurderer risiko ser vi til risikonivå i hele leverandørkjeden.

I prosessen med utvelgelse av risikoparametere i vår aktsomhetsvurdering er landrisiko ikke relevant da Kjellmark ikke importerer varer selv og har hovedsakelig norske leverandører. Videre er importvarer anskaffet via relativt store varekjeder, som f eks Byggmakker og Mestergruppen. Dette er aktører som har gode etiske retningslinjer, et solid omdømme og internkontrollmekanismer. Risikoen er derfor større nedover i leverandørkjeden, hvor råvarer utvinnes og bearbeides. Vi vil da støtte oss på Byggmakker og Mestergruppen sine aktsomhetsvurderinger av produkter og aktører lengre ned i leverandørkjedene.

Kjellmark vurderer især bransjerisiko som et godt utgangspunkt for å vurdere risiko, og det er også her vi har størst risiko- sammenlignet med de andre parameterne. Kjellmark handlet for over 500 000 kr fra 50 leverandører i 2022 (av totalt ca 400 leverandører). Foruten de 40 leverandørene som ble vurdert til liten risiko, hadde 10 medium risikonivå. Denne gruppen består av malerfirma, produksjonsbedrifter, transportbyrå, bemanningsbyrå og rengjøringsbyrå.

De med lav risiko ble vurdert som seriøse aktører med gode etiske retningslinjer mv. Fem av bedriftene er lokale virksomheter på Røros som vi kjenner svært godt.

Ved vurdering av produktrisiko vil vi i 2023 ta utgangspunkt i produktgrupper hvor vi mener det kan være risiko for negative konsekvenser, og vi vil anvende tilgjengelig informasjon fra bransjeforeninger og andre aktører som grunnlag for vårt interne arbeid. Vi vil videre prioritere kartlegging av verdikjeder knyttet til vår kjernevirksomhet. Vi støtter oss også her på kartleggingsarbeidet som skjer på bransjenivå.

I 2023 forsetter vi med å identifisere negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsliv, og vil utarbeide tiltak for å håndtere disse konsekvensene, ref § 5 c. Når vi finner egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser, vil vi ta utgangspunkt i prioriteringene og vurderingene som vi har gjort i kartleggingsarbeidet.

3. Åpenhetsloven § 5c: Opplysninger om eventuelle tiltak virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene

Beskrivelse

Vi bygger vår kartlegging på informasjon fra nærmeste leverandør, på informasjon i Startbank og anerkjente vareregistre.

Kjellmark utfører i tråd med vår bedriftsinterne rutine (påseplikt mv) kontroll av lønns- og arbeidsvilkår på bygg- og anleggsplasser i Norge.

Vi bruker BNLS veileder for valg av seriøse bedrifter for å fremme de formål som åpenhetsloven og annet regelverk skal fremme (arbeidsmiljøloven, byggherreforskriften, allmengjøringsloven, forskrifter om allmengjøring av tariffavtaler, forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv.).

Vi har fulgt følge BNLS seminarer og BDO-seminar om arbeidet med kartlegging av verdikjeder på bransjenivå som grunnlag for videre kartlegging og prioritering av vårt bedriftsinterne arbeid med aktsomhetsvurderinger i våre verdikjeder. Vi vil oppdatere vår rutine/retningslinje med varslingskanal/klagemekanisme i tråd med Forbrukertilsynets veiledning og anbefalinger fra BNL. Tiltakene forventes å bidra til økt mulighet til å fange opp risiko for brudd på de formål åpenhetsloven skal ivareta, og bidra til å rette opp negative konsekvenser der det er påkrevd.

Aktsomhetsvurderingen ble vedtatt av styret i Johan Kjellmark AS, 16 juni 2023.